

Realisering av et dokumentasjons- og bevaringssenter i Anno – museene i Hedmark

Vigdis Vingelsgaard, Bevaringstjenesten

Konservator NKF-N

Magasinbygg i et ressurs- og klimaperspektiv

6. og 7. mars 2019

Anno Glomdalsmuseet

Foto: Bolstad, stue: Anno Domkirkeodden. Klevfos, Jan Haug Domkirkeodden. Andre foto: Vigdis Vingelsgaard.

UPPIGARD STREITLIEN

MUSEUMSSENTERET RAMSMOEN
TYNSET BYGDEMUSEUM

HUSANTUNET

TYLLDALEN BYGDETUN

RENDALEN BYGDEMUSEUM

SØRLISTØA FLØTERMUSEUM

DOMKIRKEODDEN
KIRSTEN FLAGSTAD MUSEUM

MIGRASJONSMUSEET

SKÅLBERGSÆTRA

SAGSTUA SKOLEMUSEUM

ODALSTUNET

BØRLI

SOOTKANALEN

Folldal

Tynset

Tolga

Os

Alvdal

Rendalen

Stor-
Elvdal

Åmot

Ringsaker

Hamar

Løten

Stange

Våler

Åsnes

Nord-
Odal

Sør-
Odal

Grue

Kongsvinger

Eidskog

DØLMOTUNET

ODDENTUNET

BLOKKODDEN VILLMARKSMUSEUM

TRYSIL BYGDETUN

GLOMDALSMUSEET
NORSK SKOGMUSEUM
ANNO MUSEUM – ADM.

KLEVFOS INDUSTRIMUSEUM

KONGSVINGER MUSEUM
KVINNEMUSEET

SKINNARBØL SKOLEMUSEUM

EIDSKOG SKOLEMUSEUM

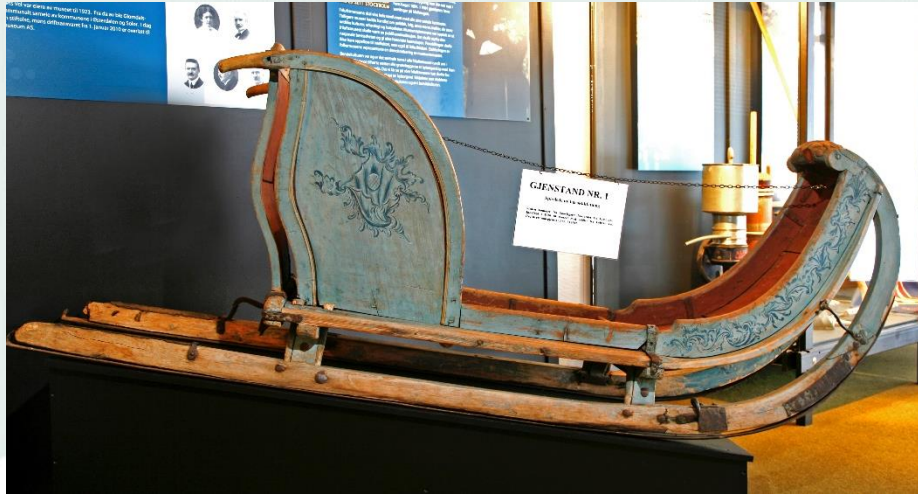
GAUSTADSJØSAGA

EIDSKOG BYGDETUN ALMENNINGA

Samlingene i Anno

- 170 000 objekter
- 500 bygninger

Samlinger i Anno; Odden i Os, Bolstad på Domkirkeodden

Samlinger i Anno; Klevfos Cellulose- & Papirfabrikk, Løten

Behovet for gode magasiner, godt dokumentert

Tilstandsundersøkelser utført i 2000-2002 og 2007.

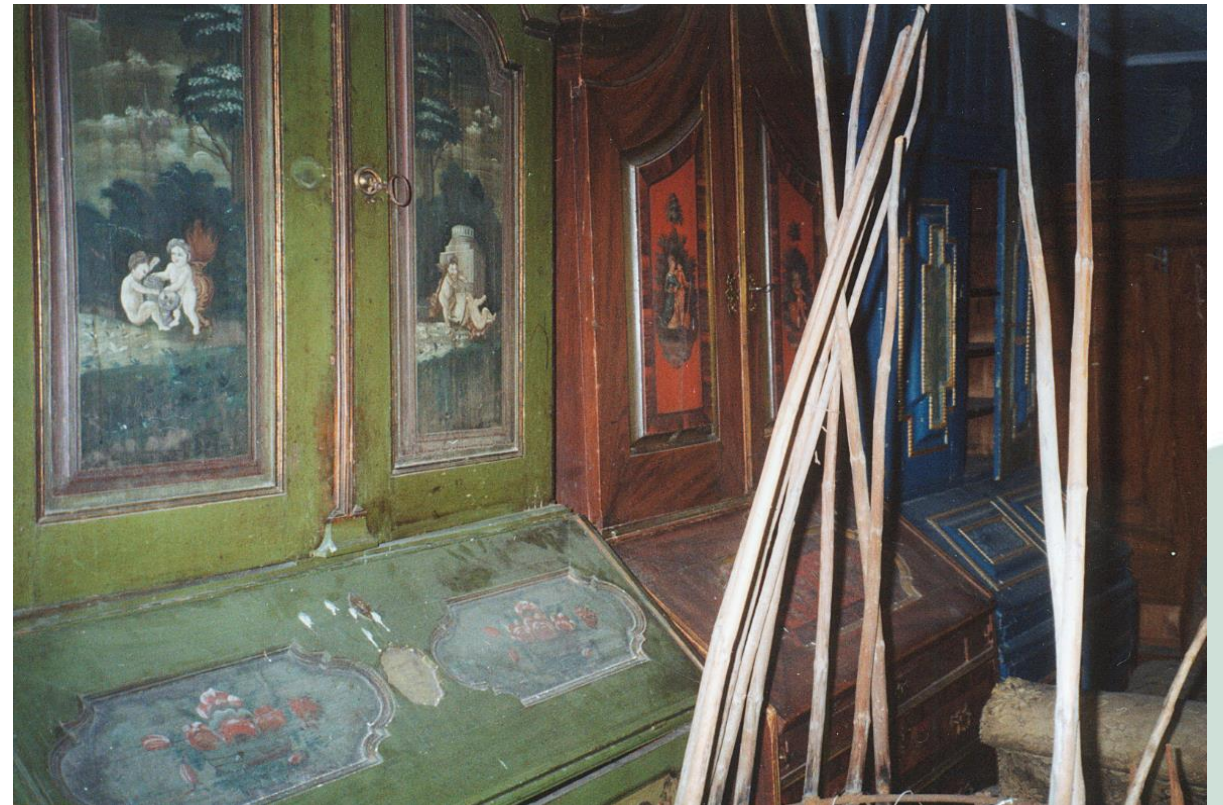
I bruk som magasin i 2007: 9800 m²

Kun få m² kan klimareguleres, har enkel tilgang, er lette å rengjøre osv.

Hundrevis av «magasinrom» i antikvariske bygninger

Tilstandsundersøkelsen viste:

- Gjenbruk 4000 m²
- **Nye arealer 5800 m²** (Vel bevart 2009, ABM-U)

Hovedbygningen på Storhamar gård; -kontorer for administrasjon på Domkirkeodden -selskapslokaler -møbelmagasin

Uthusene er tatt i bruk som magasiner for stasvognene våre

I uthus blir renhold og tilgjengelighet ukjente størrelser

«Ovnskulpturene» våre kan tas bedre vare på

Magasiner vi trodde var gode, gir problemer likevel

TA VARE PÅ GJENSTANDENE!

Vigdis Vingelsgaard
Tanja Røskar
Espen Hernes

Gi oss plass i

Fellesmagasinet!

Bygg i massivtre. Skisse v LPO arkitekt 2012.

Anno museum Dokumentasjonssenter

Utkast 2012. Bygg i massivtre. LPO arkitekter

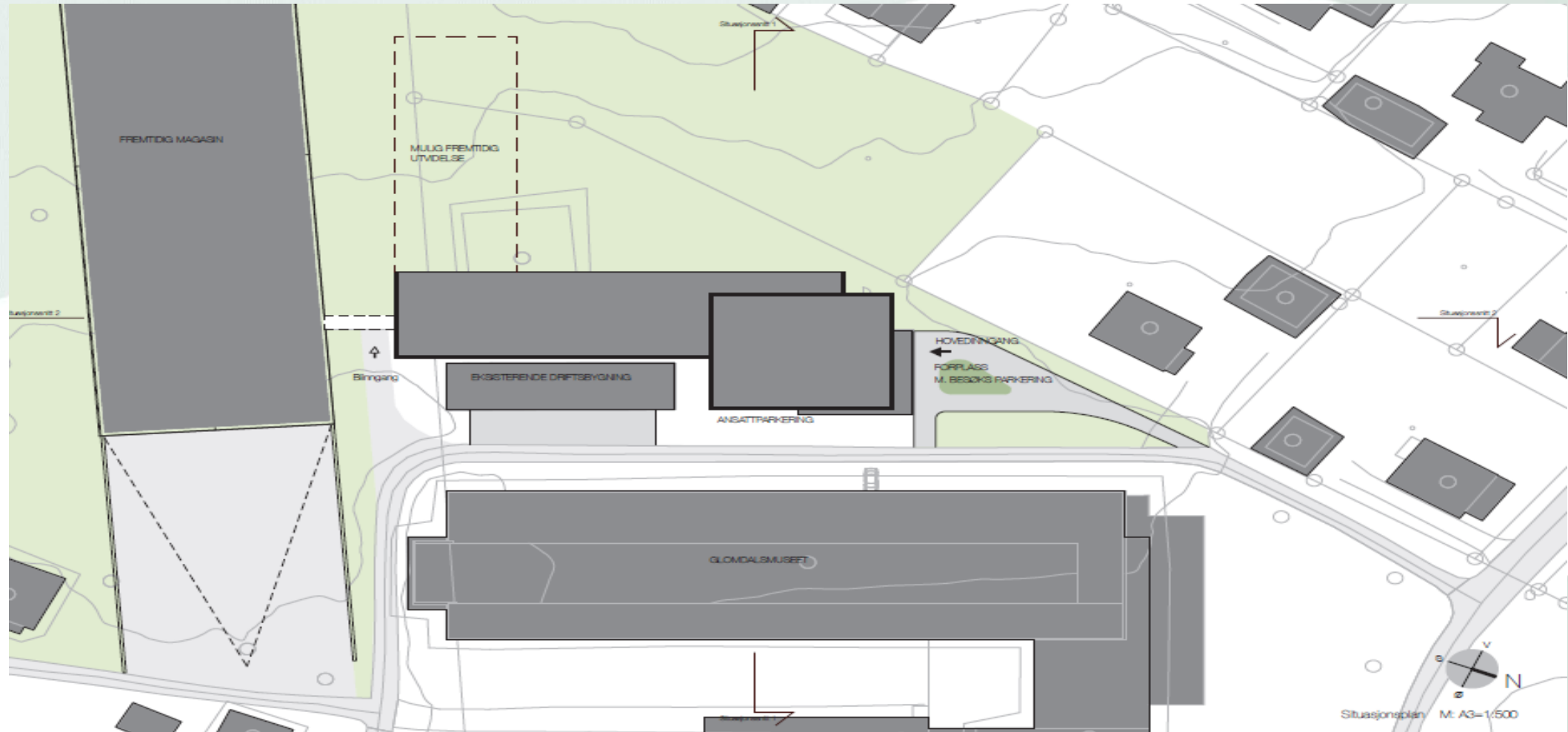
Med bevaringstjeneste, fotoarkiv og fellesadministrasjon i tilknytning til fellesmagasinet

2019: Konserveringsverksteder inn i fellesmagasin med mottaksfunksjoner. Administrasjon inn i mindre bygg.

Konserveringsverksteder / fotoarkiv mm / Anno museums administrasjon

Utkast fra 2012. Plassering på Glomdalsmuseet

Tegninger justert | 18.11.2013

Administrasjonsbygg for ANNO museum

Arbeidet med å finansiere bygget har vært krevende.

Finansiering:

- Stat: 90 millioner. Statsbudsjettet 2018
- Fylke: 35 millioner.
- Lokalt: 35 millioner (10 millioner fra Elverum kommune)
- Anno museum: 10 millioner/tomteverdi
- Totalt 170 mill (eks. mva.)

Mer detaljer om dette og samarbeidet med Elverum kommunale industribygg, EKI, kan tas med direktør i Anno, Sven Inge Sunde, eller leder for prosjektet internt, Espen Skjærbakken.

Med i prosjektgruppa internt: eiendomssjef i Anno, Kjell Magne Kaveldiget, rådgiver økonomi Gry Gudbrandsgård, Vigdis Vingelsgaard (samlingsforvaltning).

Bygget skal stå ferdig i 2021

Miljøaspekt og materialitet

- Av miljømessige og bygningsfysiske grunner er tre valgt som hovedmateriale i prosjektet.
- Materialvalg og teknisk utførelse skal gi løsninger som utnyttet riktig vil være energioptimale.
- Tre har miljømessige og bygningsfysiske fordeler som er gunstige for funksjonen og de magasinerte gjenstandene
- Magasinet vil fremstå med et ytre hvor slektskapet til museets øvrige bygninger er gjenkjennbart.

Avgassing fra tre/gran, et problem?

Dette måtte undersøkes. Magasiner med lite luftskifte, avgassing fra objektene i seg sjøl, og vegger og tak i tillegg, kunne bli et problem.

- Kollega Monica Fjästad, RÄ, i gang med et forskningsprosjekt: Bevarande inomhusmiljö? Neutrala material i museimiljö, svenske RÄ (publisert 2011):
Gran avgir minst maur- og eddiksyre av realistiske byggematerialer (massivtre er i gran)
- Norsk Treteknisk institutt foretok et litteratursøk og laget en rapport til oss.
«Hovedmålet med denne rapporten er å kartlegge kunnskap om avgassing fra tre og risikovurdering i forhold til avgassingens effekt på konservering av gjenstander i et museumsmagasin oppført i massivtre.»
Rapporten gir grunnlag for å beregne luftskifte og filterkapasitet i klima-anlegget. Det ble foretatt ytterligere undersøkelser om grans avgassing.

Fellesmagasinet

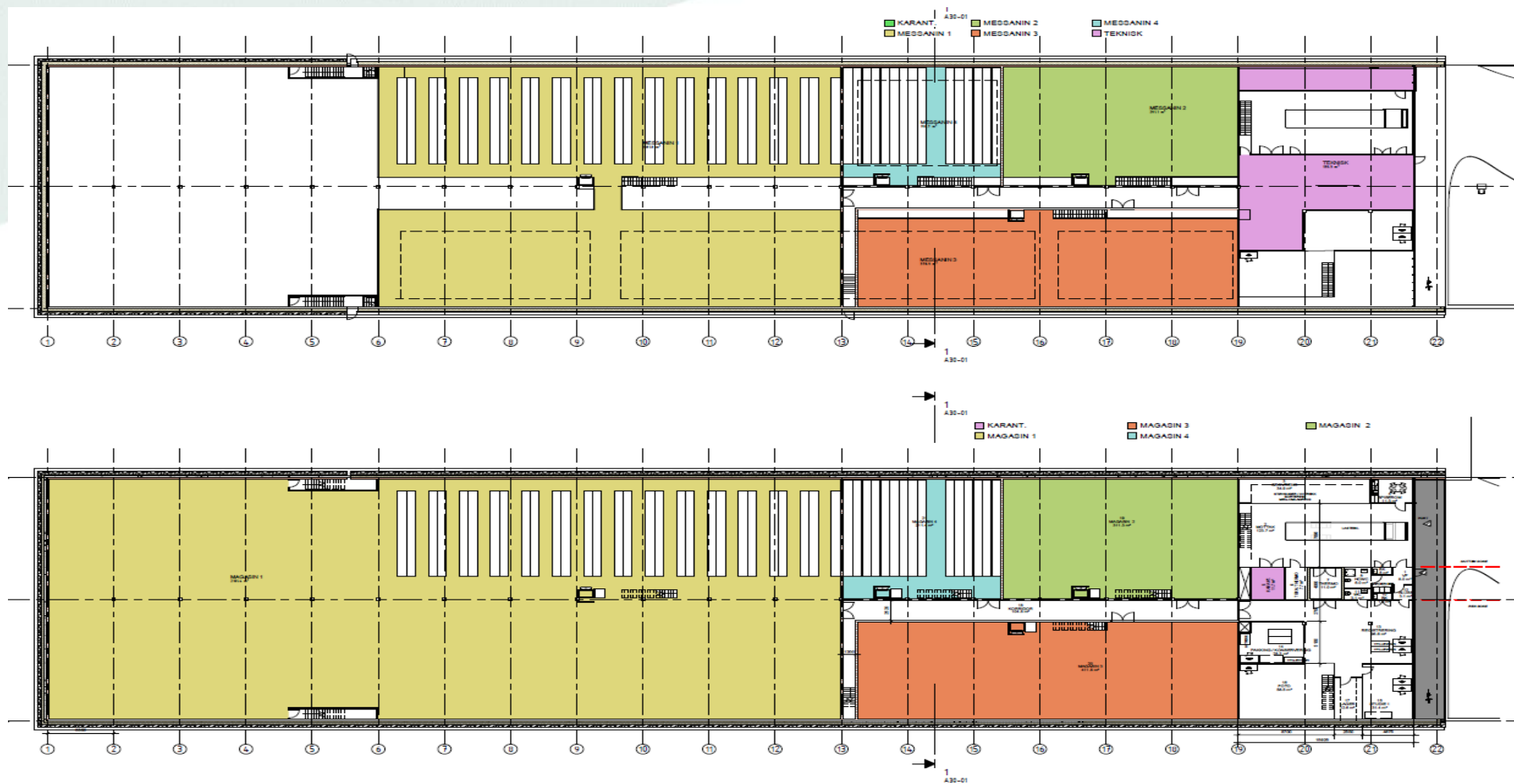
- Den prosjekterte løsningen har en grunnflate på ca. 3500 m² + mesanindel.
- Areal i fellesmagasin:
5728 m² (6065 m² brutto) (det finnes ytterligere utvidelsesmuligheter på Glomdalsmuseets område)
- **4 magasiner med messanin**, separat klimastyring (ca. 5000 m²)
- **Mottak** med komplett produksjonslinje for gjenstandsinnntak
- Og nå planlegges **konserveringsverksteder** inn i fellesmagasinbygningen: bevaringstjenesten, 300 m²

Plan fra 2012, : 1. og 2. etasje fellesmagasin (mesaniner).

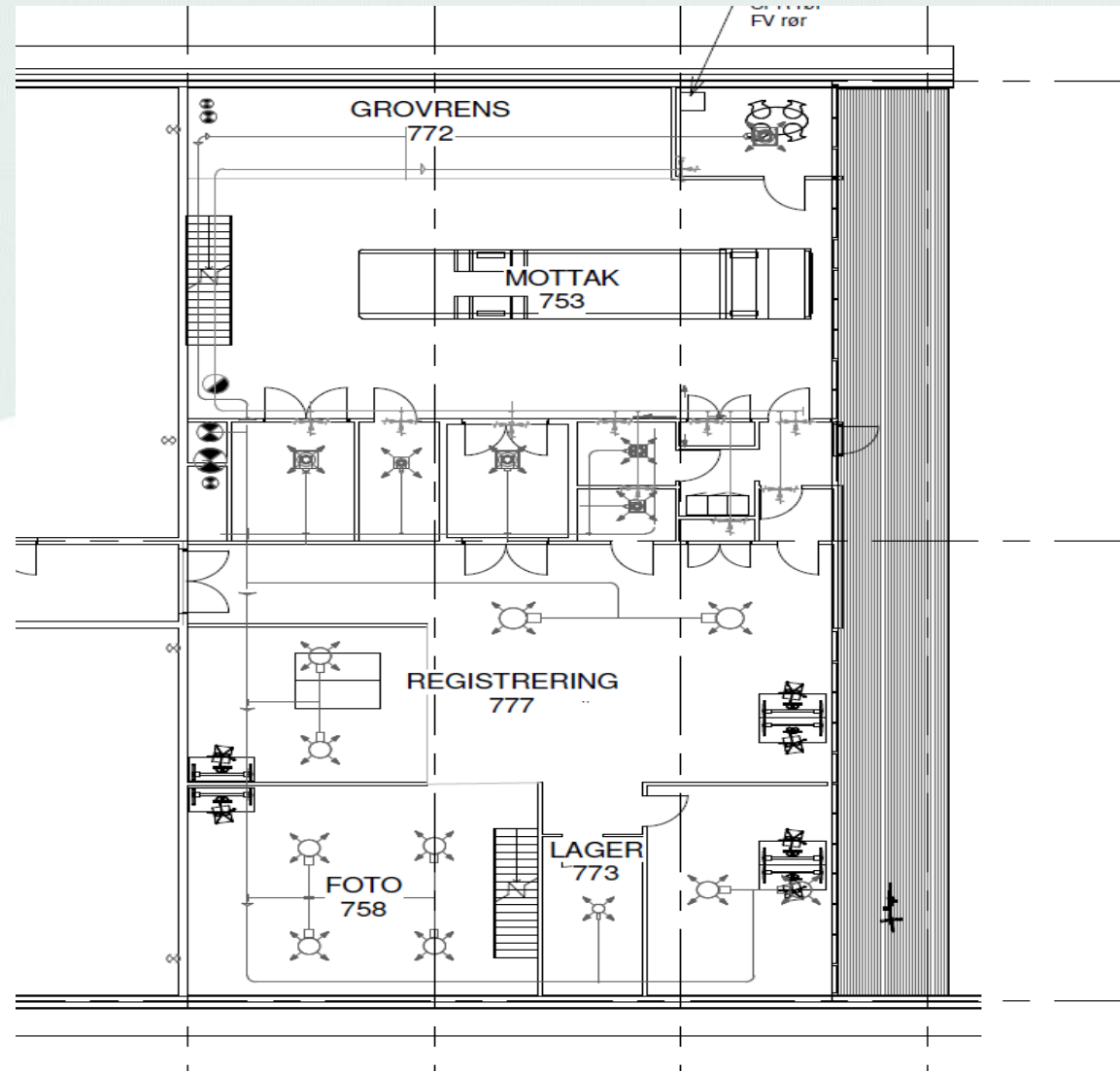

Mottak uren og ren sone **Teknisk rom i 2. etg.**

4 magasiner: Tekstiler, faner, sko. **Kjølemag. 1,2: Pels : foto: plast.** Kunst, instrumenter og mindre obj. Store objekter: møbler, kister, sleder, vogner, stokkebåter, tekstilredskap, landbruksredskap, ovner mm.

Fellesmagasinet 2012-tegning fra LPO: Mottak uren og mottak ren sone.

Uren sone

- Utpakking, grovrens
- Skadedyrkontroll: varme-/frysebehandling og karantenerom

Ren sone

- Kontroll av mottakspapirer og registrering
- Fotodokumentasjon
- Studierom
- Konservering/sikring og pakking før innflytting i magasin
- **Kommer: Forbindelse til konserveringsverkstedene**

Gode forberedelser, raskere innflytting

Arbeidsgrupper i den enkelte avdeling, god planlegging

Fase I

- Gjenfinning og kontroll av registrering, fotografering, digitalisering
- Objektene skal rengjøres på et minimumsnivå på museet

Fase II

- Pakking og flytting
- Før flytting til fellesmagasinet skal det fylles ut **flyttemelding** slik at museet vet hva de leverer fra seg og fellesmagasinet kan kontrollere hva de får inn
- Objekter kan **fotograferes** ved mottak i magasinet, men hvis dette er gjort på forhånd går innflytting mye raskere

Nå: Fase I; et gedigent digitaliseringsprosjekt!

Nøkkelpersoner blir personale med museumsfaglig kompetanse.

En samlingsforvaltningsgruppe er opprettet for planlegging og koordinering av prosjektene i den enkelte avdeling

• Kongsvinger museum:	Knut Ola Storbråten
• Norsk Skogmuseum:	Bjørn Bækkelund
• Norsk Utvandrer museum:	Kari Fuglesang
• Domkirkeodden:	Espen Olavsson Hårseth
• Glomdalsmuseet:	Jorunn Gunnestad
• Musea i Nord Østerdalen:	Kirsten Frønes
• Anno digital:	Tobias Taube

Minstestandarder og revisjonsarbeid

En Primusgruppe er opprettet for arbeid med minstestandarder og kompetanseheving.

Dokumentasjonen rundt hvert enkelt objekt er alfa og omega for tilgang til samlingene digitalt og fysisk

- Vi skal kvalitetssikre og dokumentere at nettopp dette objektet er registrert ved museet, at dette objektet inngår i våre samlinger.
- Alle objekter skal være registrert i Primus på et definert minimumsnivå med foto. Alle foto som er på plass i Primus ute i avdelingene, letter innflyttingsprosessen.
- Alle objekter skal strekkoderegistreres.

Prioritering av gjenstander for innflytting

Samlingsforvaltningsgruppa har drøftet prioritering

- Dårligst oppbevaringsforhold, revideres først, kan flyttes inn først:
 - Møbler, vogner og sleder m maling og dekor, utvalg av landbruksredskap
 - Tekstiler oppbevart under utilfredsstillende forhold, eller ved fare for skadeinsekter, f eks skjeggkre
- Revidering av ulike samlinger kan foregå parallelt på museene om de har ressurser og kompetanse tilgjengelig, f eks. tekstiler, våpen, ovner, tekstilredskaper etc.

Gylden sjanse til å bli kjent med samlingene i våre museer!

Kan forskerne delta i revideringen av samlingene?

Kan ledelsen delta i revideringen av samlingene?

Hvordan kan revidering av samlingene inngå i formidlingen ved museene?

MYE MORO MED SAMLINGSFORVALTNING!

FORVALTNING

FORSKNING

FORMIDLING

